

hartă calarasi

CALARASI

Lucrat de: Avrigeanu Eduard

Clondir Adelina

Filon Catalina

Gaita Valentin

Mircea Bogdan

Tanasescu Anca

Date statistice

[Clondir Adelina]

Structura populatiei

Date demografice din 1 iulie 2005

Total locuitori.....	318360
Populatie urbana.....	124170
Populatie rurala.....	194190
Sex masculin.....	156555
Sex feminin.....	161805
Densitate medie.....	63 loc/km ²

Populatia stabila pe orase

Date demografice din 1 iulie 2005

Municipiul Calarasi.....	73766
Municipiul Oltenita.....	27999
Orasul Budesti.....	9387
Orasul Fundulea.....	6657
Orasul Lehliu-Gara.....	6361

Structura etnica a populatiei

Recensamantul din martie 2002

Romani.....	92,12%
Rromi.....	5,65%
Turci.....	0,14%
Alte nationalitati.....	0,09%

Structura populatiei dupa religie

Recensamantul din martie 2002

Ortodocsi.....	98,81%
Penticostali.....	0,36%
Adventisti de ziua a saptea...0,35 %	
Alte religii.....	0,47%

Atracții turistice

[Mircea Bogdan & Clondir Adelina]

Gradina Zoologica, Calarasi

Odinioara era una dintre cele mai mari gradini zoologice din tara. A fost infiintata in 1979 si se intinde pe o suprafata de 150000 km². Detinea pe vremuri 157 de specii dintre care 5 unice in tara. In februarie 1986 tot orasul Calarasi a fost inundat din cauza surparii digului unui canal siderurgic aflat in constructie; aproximativ 80% dintre animale au murit din cauza dezastrului.

Manastirea Radu Negru

Aflat la 9 km de municipiul Calarasi, acest asezamant monarhal a fost construit in anul 1980 si renovat in 1990.

Muzeul Dunarii de Jos, Calarasi

Adapostit intr-o cladire datand din secolul al XIX, muzeul a fost deschis in 1950, fiind impartit pe urmatoarele sectiuni: arheologie preistorica, arheologie daco-romana, arta plastica romaneasca si istorie.

Muzeul de Arheologie, Oltenita

A fost amenajat intre anii 1970-1971 si expune numeroase obiecte (mai ales unelte confectionate din diverse materiale) ce apartin culturii Gumelnita, una dintre cele mai reprezentative culturi neolitice din sud-estul Europei.

Lunca Dunarii

Situata la o distanta de 11 km de municipiul Calarasi, reprezinta principala zona de agrement. De aici se pot organiza excursii cu vaporul spre Balta Ialomitei, unde se practica pescuitul si vanatoarea.

Un pui de om cat o poveste

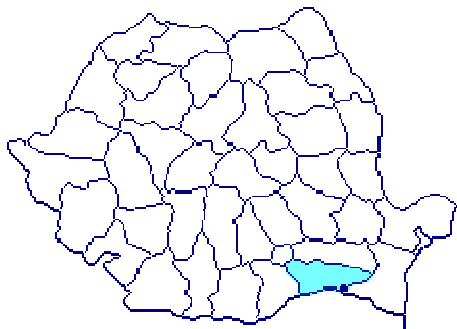
[Clondir Adelina]

Pe unsprezece a unsprezecea 1933, la ora unsprezece, pe strada Calarasi, actuala strada a Pompierilor, la nr 22 din Calarasi s-a nascut un pui de om cat o poveste, si anume Stefan Banica Senior.

STEFAN BANICA JR POVESTESTE:”Ca om si ca parinte era un tip sincer si deschis. Era un tip foarte elegant si ordonat. Iubea cel mai mult viata. Era un actor cu o intuitie fantastica, cu o personalitate unica si cu o plurivalenta cu care putini se nasc.”

Geografie

[Clondir Adelina&Mircea Bogdan]

Judetul Calarasi este situat in partea de sud-est a Romaniei si a Campiei Romane, pe malul stang al Dunarii. Se intinde pe o suprafata de 5088 km².

Reprezinta o proportie de 2,1 % din suprafata totala a tarii. Cuprinde 2 municipii, 3 orase, 48 comune si 160 sate si se invecineaza cu judetele: la nord Ialomita, la est si sud-est cu

Constanta, la vest cu Giurgiu si Ilfov, fiind marginit de granita cu Bulgaria la sud. Argesul afluiaza in Dunare la vest de Oltenit, dupa confluenta cu Dambovita la Budesti. Ca izvoare de campie (rauri) amintim: Valea Berza, Cucuteanu, Vanata, Milotina, Corata, Valea Rasa, Luica, Calnau.

In afara lacurilor, pe raza judetului mai exista o retea de lacuri de acumulare dintre care amintim Iezeru-Mostistea (2840 ha), Rasa Gatalui (552 ha), Frasinet (1460 ha), Gurbanesti (430 ha), Fundulea (440 ha), Tama-dau (50 ha). Acestea sunt amenajari complexe avand ca utilitate principala asigurarea apei pentru irigatii si secundar asigurarea luciului de apa pentru piscicultura in regim refurajat.

Clima

[Clondir Adelina&Mircea Bogdan]

Clima este temperat continentală, temperatura medie anuală fiind cuprinsă între 10,3C la Fundulea și 11,3C la Calarasi. Maximele absolute înregistrate pînă în prezent au atins la 10 august 1957, +44C la Valea Argovei și 41,4C la Calarasi (la nivel de țară +44,5C în județul Braila la aceeași dată.) Minima absolută a fost înregistrată la Calarasi, de -30,0C la 9 ianuarie 1938 față de -38,5C valoarea națională înregistrată la Bod (Județul Brasov) la 25 ianuarie 1942. În condițiile menționate mai sus precipitațiile înregistrează valori medii la fel de omogene ca și temperaturile între 500-540 mm (în anii secetosi acestea scad sub 350mm).

Ape

[Clondir Adelina]

Apele sunt reprezentate de fluviul Dunarea care delimitează la sud și sud-est teritoriul județului. În afara râului Arges și a afluentului său Dimbovita care străbat vestul județului celelalte râuri aparțin rețelei autohtone (Rasa, Barza, Argova, Belciugatele, Luica). Lacurile naturale sunt Iezerul Calarasi (656 ha) și Lacul Mitreni (lacuri de lunca).

Sanatate

[Clondir Adelina]

In retea de profil functioneaza 7 spitale, cu un numar total de 1953 paturi .La acestea se adauga 7 policlinici , 83 dispensare,39 farmacii, un centru de sanatate ,36 de cabinete medicale private.

Educatie

[Clondir Adelina]

Inceputurile invatamintului ,in judetul Calarasi sunt legate de numele Dvornicului Stirbei care cerea ,in anul 1833,sa se infiinteze scoli in toate judetele si al polcovnicului Grigore Poenaru-arendas al Minastirii Coltea -care,in anul 1873 o materializeaza la Calarasi.

Acum in judet functioneaza 76 unitati scolare cu clasele I-IV,104 unitati scolare cu clasele V-VIII, 4 licee teoretice , 9 grupuri scolare,2 scoli profesionale

Acestea sunt:

- 1.Grup Scolar Economic
- 2.Liceul Stirbei
- 3.Liceul Mihai Eminescu
- 4.Grup Scolar Celuloza
- 5.Grup Scolar Danubius
- 6.Grup Scolar Auto
- 7.Grup Scolar Agricol Calarasi
- 8.Grup Scolar Agricol Dragalina
- 9.Grup Scolar Fundulea
- 10.Liceul Lehliu
- 11.Liceul Sarulesti
- 12.Liceul Nicolae Balcescu
- 13.Liceul Neagoe Basarab
- 14.Grup scolar de arte si meserii
- 15.Scoala profesionala auto Calarasi

Resurse naturale

[Clondir Adelina]

Principala bogăție naturală o constituie terenurile agricole, care ocupă peste 84% din suprafața județului. Solurile, constituie în cea mai mare parte din diferite tipuri de cernoziomuri și din solurile aluvionale, au o fertilitate ridicată, ceea ce permite practicarea pe scară largă a agriculturii, predominant fiind caracterul cerealier al producției vegetale.

În județ s-au descoperit și se exploatează gaze naturale și petrol în nisipurile meotiene de pe raza comunei Ileana.

Flora

[Clondir Adelina]

Vegetația forestieră ocupă 4.4% din suprafața județului. Formațiile vegetale specifice județului aparțin zonelor stepei, silvostepii și pădurii de foioase. **Zona stepei** ocupă cea mai mare parte a județului, singurele aspecte mai deosebite ca prezenta fiind cele câteva insule de păduri de stejar, artar tătăresc și salcâm, dispersate între terenurile agricole și arealele restrânse cu pajisti secundare stepice puternic modificate de om. Aceste pajisti sunt alcătuite din firuța de bulb, negară, scaietă ș.a. **Zona silvostepii** este întâlnită în partea de vest a județului, fiind alcătuită din păduri de stejar brumariu și artar tătăresc. Pe alocuri apar insule de stejar brumariu în amestec cu stejar pufos și gărnita. **Vegetația azonala** este caracterizată prin zăvoaie de lunca alcătuite din salcie și plop, sleauri de lunca cu stejar, frasin, ulm și plantații de plop euroamerican, între care se intercalează pajisti de lunca și terenuri cultivate. La acesta, se mai adaugă vegetația higrofilă și hidrofilă a bălților din lunca Dunării și a lacurilor Mostiștea și Galatui.

Fauna

[Clondir Adelina, Gaita Valentin]

Zona stepei și silvostepii este populată cu animale adaptate agrobiocenozelor de aici, dintre care amintim: iepurele, potarnichea, prepelița, șopârla de iarbă, șarpele, dihorul de stepă, mistrețul și din ce în ce mai rar, dropia. În păduri a fost aclimatizat fazanul și, pe alocuri, capriorul. Fauna lacurilor și a lacurilor este mult mai bogată, fiind reprezentată prin vidra, vulpe, câinele enot ș.a. În bălți și lacuri se întâlnesc rata mare și rata caraitoare, iar în lunca Dunării la est de Ostrov, apare lebada de vară. Speciile de pești care populează apele lacurilor și bălților sunt renumite în toată regiunea și au constituit

dintotdeauna un punct de atractie pentru localnici. Amintim aici carasul si crapul, salaul si stiuca, platina si bibanul, iar in apele Dunarii si Borcei intalnim somnul, sturionii si scrumbiile de Dunare.

Istorie

[Avrigeanu Eduard]

Cu trecerea timpului, judetul Calarasi a trecut prin toate etapele de dezvoltare cunoscute de civilizatia umana. Dovezile materiale aduse la lumina prin sapaturile arheologice intamplatoare si sistematice, cat si atestarile documentare, sunt marturii ale longevitatii existentei romanilor in aceasta regiune si a unitatii in timp si in spatiu a populatiei autohtone. De la ramasitele materiale ale culturii neolitice, de la Boian si Gumelnita si descoperirile arheologice din vremea geto-dacilor si pana la inceputurile Evului Mediu, expertii au stabilit ca in vaile raurilor importante din judet, cat si in jurul lacurilor s-au format asezari puternice care continua sa se dezvolte si astazi, spre deosebire de terenurile dintre rauri, care a inceput sa fie populat abia in epoca moderna, in special dupa reformele agrare din 1864 si 1921. Situandu-se la extremitatea sud-estica a Tarii Romanesti (Munteniei), teritoriul judetului Calarasi a fost implicat inca de timpuriu in evenimentele politice si militare ale vremii, in lupta natiunii romane pentru a-si pastra libertatea si independenta. Astfel in timpul domniei lui Mihai Viteazul, locuitorii acestei zone consemneaza ca armata romana a atacat in iarna 1594-1595, in Dobrogea si Balcani, orasele urcesti, astfel: boierul Preda si Radu Buzescu au atacat Harsova, in timp ce consilierul Mihalcea a atacat Silistra in ianuarie 1595, trecand prin Lichiresti, a atacat Turtucaia si a traversat Dunarea pe la Oltenita. Mai tarziu in secolul al XVII-lea, Constantin Brancoveanu a creat un detasament de cavalerie situat la portile Silistrei, la Lichiresti. Localitatea, care a luat numele detasamentului (Rosiori), a avut o linie ascendenta, devenind resedinta administrativa a judetului Ialomita in 1883 si primind statutul de oras. De asemenea, istoria moderna a Romaniei consemneaza pentru Calarasi importante evenimente economice, sociale si politice.

Administratia

[Gaita Valnetin]

Administratia judetului este constituita din Consiliul Judetean Calarasi, format din 37 consilieri judeteni, doua consilii locale si municipale (Calarasi si Oltenita) cu 23, respectiv 21 consilieri, trei consilii locale orasenesti (Budesti, Fundulea si Lehliu-Gara) si 48 consilii locale comunale. Toate consiliile locale sunt alese prin vot direct, odata la patru ani.

Administratia centrala este reprezentata, in judet, de catre Prefect-care conduce Comisia administrativa a judetului, constituita din sefii organismelor descentralizate in teritoriu ale ministerelor si altor organizatii centrale.

In anul 1992, prin colaborarea dintre judetul Calarasi si Departamentul francez „Charente Maritime”, a luat fiinta Institutul Fordoc, care, incepand din 1995, a fost recunoscut ca centru zonal de perfectionare a personalului din domeniul administratiei publice locale.

Forta de munca

[Gaita Valnetin]

Populatia ocupata, in anul 1996, era de 122.000 persoane, din care 71.000 in agricultura. Numarul mediu de salariati in judet, in acelasi an, era de 64.000, din care, in agricultura, 16.600.

Cultura si Arta

[Gaita Valnetin]

Actualmente, in plina perioada de trecere spre economia de piata, de consolidare a unui nou mod de viata in domeniul culturii se prefigureaza schimbari importante.

Dispar formele de exprimare prin camine culturale, cinematografele satesti au disparut, cartile vehiculate prin biblioteci sufera o puternica uzura (nu numai materiala) etc.

Se accentueaza insa forme noi de manifestare, materializate prin mese rotunde, expozitii, tabere etc.-bazate pe multa, foarte multa lejeritate in exprimare.

Locul formelor impuse este luat de initiativa personala a artistului, ancorata insa intr-o realitate culturala traditionala. Astfel, la Calarasi s-au orbanizat in 1998 Tabara-simpozion de sculptura „Ion Vlad”, Congresul national de arheologie, Concursul de video-film „7 arte” si alte actiuni de rezonanta nationala*.

Actele de cultura se desfasoara in patrimoniul cum ar fi:216 biblioteci,1 cinematograf,1 teatru,4 muzee.Se afla in constructie un important edificiu cultural in municipiul Calarasi.

*=mai multe detalii la pagina urmatoare

Preistoria si istoria Calarasului²

[Gaita Valentin&Mircea Bogdan]

Teritoriul judetului Calarasi constituie unul din segmentele cele mai importante ale zonei Dunarii de Jos, pentru anumite epoci, un nucleu-centru de formare si raspandire a mai multor civilizatii.

Conditiiile extraordinare de habitat (apa, padurea, sursele de materii prime, hrana) au favorizat popularea acestor teritorii inca din paleoliticul superior-perioada aurignaciului.

Ultimele cercetari arheologice de pe terasa inalta sudica a lacului Galatui, sat Nicolae Balcescu (com. Alexandru Odobescu) au furnizat date deosebit de pretioase despre diferitele aspecte ale vietii comunitatilor umane care au ocupat aceasta zona din perioada 20000-15000 i. Hr.

Consacrarea definitiva a acestui tinut, drept o matca de istorie si civilizatie, s-a produs in perioada neoliticului dezvoltat si a eneoliticului. In aceste vremuri, Calarasii au fost o arie de indiferenta a mai multor civilizatii, printre cele mai evolute din lume in mileniiile V si IV i. Hr. Culturi materiale precum Hamangia, Bolintineanu, Boian sau Gumelnita au cunoscut o dezvoltare exceptionala pe aceste meleaguri. Bogatia si unicitatea vietii spirituale a acestor populatii exprimata mai ales prin statuetele antropomorfe, zoomorfe sau prin machetele de sanctuare si altare-adevarate capodopere ale artei preistorice universale au determinat studierea lor in marile universitati din lume.

Civilizatii preistorice ca Boian, Gumelnita (neo-eneolitic), Cernavoda-Renie, Coslogeni (epoca bronzului) poarta toponime calarasene. Urmele tracilor timpurii, in fapt purtatorii de la Coslogeni, au fost descoperite pana la tarmurile Marii Egee, coasta Atlanticului si chiar in centrul Europei. Cercetarile din celebra rezervatie arheologica de la Gradistea-Coslogeni demonstreaza cunostintele foarte avansate de metalurgie ale populatiei Coslogeni, care, foarte probabil, au avut un rol important la cucerirea celebrei Troia, asa cum ne-o arata sapaturile arheologice intreprinse.

Vestigiile getice si romane descoperite in numeroase asezari antice au continuat traditia de cultura si civilizatie a acestor teritorii dunarene, marturii pastrate cu sfintenie la Muzeul de arheologie din Oltenita si Muzeul Dunarii de Jos din Calarasi.

Primul conducator get de pe aceste meleaguri, al carui nume istoria l-a retinut este Dromichete.

El a realizat o mare uniune tribala, in campia munteana, pe malurile raului Arges, cu capitala la Helis, nelocalizata inca. Istoria consemneaza luptele si victoriile lui Dromichete cu Lisimach, un fost general al lui Alexandru Macedon in expeditia sa getica de o zi.

Valurile de popoare migratoare n-au ocolit aceste tinuturi. Sapaturile arheologice de la Calarasi, Independenta, Manastirea etc., atesta continuarea existentei vietii pe aceste meleaguri, locuitorii retragandu-se din fata navalitorilor, in marile paduri seculare. In perioada de inceput a feudalismului se constata o concentrare demografica.

Preocuparile de baza ale locuitorilor raman in continuare agricultura, pastoritul si pescuitul.

Turism

[Clondir Adelina]

Riveranitatea județului Calarasi la Dunăre creează o atractivitate turistică deosebită, dar insuficient exploatată. Numărul mare de ostroave cu un pitoresc nemaîntâlnit, ramificarea cursurilor principale prin brațe unice, creează atât un cadru natural ce predispoze la relaxare, cât și condiții propice pentru practicarea vânătorii și a pescuitului sportiv. În acest sens amintim cele trei rezervații naturale: Ostrovul Ciocănești, Ostrovul Haralambie și Ostrovul Șoimul.

La Sărulești se organizează anual campionatele naționale de pescuit sportiv la crap iar în anul 2000 a fost organizat campionatul mondial de pescuit sportiv, stabilindu-se un record greu de egalat - un exemplar de 40 kg.

Ramurile turistice constituite de fluviul Dunărea care delimitează județul în zona de sud și sud-est pe o lungime de 152 km sunt extrem de bogate și menite a fi puse în valoare. Incintele îndiguite dintre Fluviu și brațul Borcea în suprafață de cca 30.000 ha, canalele naturale cu zona de vegetație forestieră, floră și faună pot fi introduse în circuite turistice cu amenajări și cheltuieli relativ mici pot arăta vizitatorului un peisaj mirific asemănător celui din Delta Dunării. Acest potențial turistic insuficient exploatat se află la mai puțin de 130 km de București și la cca 100 km de municipiul Constanța și litoralul Mării Negre având legături auto pe DN 3B (Călărași - Fetești - Cernavodă - Basarabi-Constanța) și pe DN 3A (Ostrov-Adamclisi-Constanța).

Baza materială a turismului se compune din 8 unități de cazare (3 hoteluri, 4 moteluri, 1 pensiune) cu o capacitate de 533 locuri.

Județul Calarasi beneficiază de un potențial turistic ce permite dezvoltarea unor forme diverse de turism: cultural, monahal, turism verde și agroturism.

O atractie deosebita o reprezinta obiectivele cultural istorice si arhitectonice printre care amintim:

1. Biserica fostei Mănăstiri Negoști este monument istoric și de arhitectură religioasă. Biserica este ctitorie din anii 1648-1649 a domnitorului Matei Basarab și a soției sale

Elina. A fost refăcută în anul 1777 (s-au refăcut ferestrele, zidul împrejmuitoare și s-au reparat chiliile). Restaurată în anul 1850.

2. Biserica fostei Mănăstiri Plătărești este monument istoric și de arhitectură religioasă. Mănăstirea a fost înființată în 1642 de Matei Basarab, soția sa Elina și alții. Cuprinde biserica Sf. Mercurie, construită între 1642-1646. Este un monument remarcabil prin clara compoziție a formelor arhitecturale și picturi murale interioare.

3. Mănăstirea Sf. Gheorghe din Radu Negru este situată la 10 km est de Călărași, la 123 km S-E de București. A fost înființată în 1991 cu hramul "Sf. Mucenic Gheorghe", fiind ctitorită de localnici din cărămidă pe temelie de piatră. Arhitectura este în stil bizantin, exteriorul fiind marcat de un brâu din cărămidă roșie presată.

MONUMENTELE DE ARHITECTURA:

1. Catedrala Ortodoxă Sf. Nicolae este monument de arhitectură religioasă. Edificiul a fost construit în anul 1838.

2. Palatul Prefecturii este monument de arhitectură laică. Clădirea a fost construită în anul 1897 în stil neoclasic.

Pentru a putea discuta de valorificarea potențialului turistic al zonei cuprinse între Dunărea și brațul Borcea, unde la "Păcuiul lui Soare" vechea cetate bizantină. Mitropolie ortodoxă cunoscută pe teritoriul românesc, este necesar să se întocmească un studiu aprofundat care să evidențieze estimativ investițiile care ar trebui realizate - etapizat precum și elementele economice ale zonei. Acest studiu ar trebui început cu analizarea posibilităților de creare a unui oraș rutier care să lege orașul de insulă prin realizarea unui pod peste brațul Borcea în dreptul municipiului Călărași. De asemenea se mai are în vedere:

1. Construcția de case de vacanță în zona Călărași, Oltenița și Mostiștea, cu arhitectură corespunzătoare cerințelor celor interesați;

2. Introducerea în circuitul turistic și agroturistic al localităților riverane fluviului Dunărea și brațului Borcea constituie oportunitate de afaceri prin investitori străini interesați în domeniul construcțiilor mici de agrement.

3. Crearea unor zone turistice specifice zonei similare celor din Delta Dunării;

4. Susținerea proiectelor care pun în valoare turistică patrimoniul cultural al zonei;

5. Protejarea și valorificarea florei și faunei specifice zonei.

Industria

Principalele ramuri industriale reprezentative ale județului sunt :industria alimentară, industria ușoară și fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, industria lemnului, celulozei și hârtiei, construcțiile, industria mijloacelor de transport, industria metalurgică și a produselor din metal, industria extractivă, industria chimică și a fibrelor sintetice și artificiale, industria de prelucrare a cauciucului și maselor plastice.

Industria alimentară

Dintre firmele călărășene amintim câteva dintre cele care au ajuns la un nivel ridicat de re tehnologizare și a respectării standardelor UE și anume : SC Aldis SRL, care este una dintre cele mai mari fabrici de mezeluri din țară (care în curând va exporta mezeluri și peste graniță), cu o rețea de distribuție în peste 30 de județe ale țării; SC Izocon MC SA, abator de sacrificare a animalelor cu o dotare onform normelor europene; SC Zahăr SA - fabrica de zahăr de la Călărași, SC Avicola Dragoș Vodă și SC Avicola Călărași - ferme de creștere a păsărilor outoare și a păsărilor de carne pentru consum, cu rețele proprii de magazine în care își comercializează marfa (ultima fiind premiată în 2002 pentru investiții foarte mari în modernizarea, re tehnologizarea și automatizarea abatorului de păsări), SC Lio Prest SRL - fabrica de cacaval și brânzeturi, SC Ilact SA - fabrica produselor lactate și a brânzeturilor, SC Ilya Agro SRL - singura firmă din județ care dispune de un sistem de mulgere automată a vacilor conform normelor UE, SC movamia SRL - fermă modernă de creștere a vacilor de mare productivitate a laptelui, SC Fructopan SA Mitreni - producerea legumelor și fructelor, SC Dragomir ABC SA - abator și fabrică de mezeluri cu rețea proprie de maazine de comercializare a produselor, SC Donald' S SRL - producția și conservarea cărnii, SC Prodpan SA fabrica produselor de morărit, SC Sepas SRL - piscicultură, SC Piscicola Ciocănești - piscicultură.

Industria ușoară și industria confecțiilor

În județul Călărași această ramură a industriei este foarte bine reprezentată existând la ora actuală foarte multe firme care își desfășoară activitatea în lohn. Sunt principalii angajatori ai forței de muncă feminine și realizează totodată, cel mai mare volum de export din județ. Cea mai mare fabrică de confecții este SC Catex SA Călărași, categoria întreprinderilor foarte mari, urmată de SC Baden Internațional SRL, SC Eliza Comimpex SRL, SC Martconf SRL, SC Cisa Conf SRL, SC Marianono Tex SRL, SC River SRL, SC Codana Impex SRL, SC Jes-Co Internațional SRL dar și firme din Oltenița precum SC Condra SRL, S.C.C.A Dunărea Oltenița SA, SC Janette Prod SRL, SC Oltconf Internațional SRL, SC Orentex SRL sau din Lehliu SC Spot Wear SRL premiate an de an cu ocazia Topului Județean al firmelor călărășene.

Industria lemnului, celulozei și a hârtiei

Firmele care activează în acest domeniu nu sunt foarte numeroase datorită faptului că în zonă nu există materie primă pentru industria mobilei, cu excepția plopilor. În anul 2003 a fost făcută o investiție străină în județul Călărași, de tip << green fiel>> într-o fabrică de producere a PAL-ului din plopi, SC Romply SA; alte firme din industria mobilei sunt : SC Mob Proiect SRL, SC Mythos SRL, Simion Grup SRL.

Din Industria celulozei și hârtiei avem SC Comceh SA, preluat de o firmă italiană, modernizat și care anul 2005 a început și activitatea de export; SC Meridian Ceresc Group SA, SC Mini SRL.

Confecții și industria metalurgică

Domeniul este bine reprezentat în județul Călărași, remarcându-se un număr foarte mare de firme care activează și care an de an au ocupat printre primele locuri în clasamentul Topului Județean al firmelor : SC Prefab SA, produce și comercializează prefabricate din beton armat, tuburi de presiune din beton armat, precomprimat, beton celular autoclavizat (B.C.A.), confecții metalice; SC Confort SA, SC Colt SA Oltenița, SC Pha SA, SC Union 04 Impex SRL Oltenița, SC Conriz SRL - lucrări de construcții civile și construcții industrialeș SC Gimart Import-Export SRL, SC Zafa SRL, SC Repsteel SA, SC Domarex '94 SRL - Construcții din structură metalică, execuții și montaj.

Industria mijloacelor de transport

SC Stentor SRL Oltenița - construcții și reparații ambarcațiuni de agrement, Sugct SA - transporturi rutiere de mărfuri, SC Sidertrans SA, SC Sider Tracks 2000 SRL - întreținerea și repararea autovehiculelor.

Industria extractivă

SC Dunav Shipping Companz SRL - extracția pietrișului și nisipului, SC Aqua SRL - alte activități extractive n.c.a, SC Cocschim SA - fabricarea produselor de cocserie.

Industria chimică și a fibrelor sintetice și artificiale

Sc Kemwater Cristal SRL, SC Andromeda Service SRL - fabricarea altor produse chimice anorganice de bază.

Industria de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice

SC Termoplast SRL - fabricarea articolelor din material plastic pentru construcții, SC Sunplast SRL - fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic.

Servicii generale

SC Remat SA - recuperarea deșeurilor metalice, SC Genial Company SRL Oltenița - recuperarea și colectarea deșeurilor și resturilor nemetalice, SC Cetina SRL, SC Omar & Lod SRL.

Servicii profesionale

SC Komora SRL - arhitectură, inginerie și servicii de consultanță, SC Digital Trust SRL - instalații tehnico-sanitare, SC Media Print SRL - tipografie, SC Satline FL SRL - publicitate și mass-media, SC Pro Invest SRL - servicii de proiectare și consultanță în construcții.

Traditii

Este astazi un adevar incontestabil faptul ca, in ansamblul sau, cultura romaneasca isi etaleaza, cu sentimentul temeiniciei, permanenta si adanca ei legatura cu creatiia materiala si spirituala de sorginte populara. Intr-adevar, daca fara Eminescu, noi, romanii, am fi fost mai saraci, Luceafarul literaturii noastre, fara "izvorul curat ca lacrima si mai pretios ca aurul al poeziei populare", ar fi fost, poate, mai putin stralucitor. Prin contactul viu, organic, cu genul popular romanesc, Enescu si Brancusi au dat operei lor insemnele specificitatii nationale. Extraordinarul patrimoniu de valori traditionale ale culturii noastre populare include, la un loc de frunte, obiceiurile datinile populare, ca element ce definesc particularitatile specificul etnic al poporului roman. Tocmai acest aspect era scos in evidenta de doctorul T. Stamati, prin anul 1840, cand afirma: "Traditiile sau tradaciunile

nationale sunt o oglinda cu ceata in care aerul istoric zareste trecutul unei natii" .

In ansamblul culturii populare traditionale, obiceiurile si datinile sunt adevarate sarbatori populare bogate tn cantece, dansuri, poezie si acte mimice si dramatice. La aceste sarbatori contribuie toate domeniile folclorului si chiar unele domenii ale artelor populare plastice, ca de pilda costumul si diferite obiecte de recuzita. In decursul timpului, numerosi folcloristi si etnologi au studiat in amanuntime obiceiurile si datinile populare romanesti, contributiile lor constituindu-se in masive volume cu adevarat stiintifice. Amintim aici, doar lucrarile publicate de Fl. Marin, la sfarsitul secolului trecut, Artur Gorovei, Ovid Densusianu, Nicolae Iorga, Mircea Eliade si Mihail Vulpescu, in prima jumătate a secolului XX, precum si Ion Vladutiu si H.H. Stahl in ultimile decenii. In acest context cercetarile noastre in teren, efectuate dupa decembrie 1989 au fost usurate, pe de o parte, de existenta unei vaste bibliografii in domeniu, iar pe de alta parte si de faptul ca obiceiurile si datinile din lumea satelor calarasene revin in forta, parca trezindu-se dintr-un lung somn. Este adevarat ca unele datini si obiceiuri si-au pierdut atat din campul de manifestare, cat si din acuratetea de alta data, capatand, uneori, aspecte grotesci care le indeparteaza de simbolistica initiala. Am constatat insa si un fapt imbucurator: batranii satelor intervin frecvent si corecteaza denaturarile tinerilor. Tocmai de aceea, in periegezele noastre etnoculturale am incercat, apeland la posibilitatile tehnicii moderne audio - video, sa inregistram acele datini si obiceiuri autentice pe care le-am introdus in banca de date a Centrului judetean al creatiei populare.

Desi se considera ca obiceiurile romanesti au, in general, o structura unitara pe tot teritoriul nostru folcloric, fiecare tinut si zona etnoculturala isi are propriile moduli de exprimare prin datini si obiceiuri. Acest fapt se datoreaza si unor influence venite din cele mai indepartate colturi ale tarii, in situatiile zonelor de frontiera, si de dincolo de granitele nationale. Este cazul si judetului Calarasi, unde insasi structura populatiei rurale este deosebit de eterogena. Exemplificam aici localitatea Ciocanesti, amplasata pe linia Dunarii, intre Calarasi si Oltenita, unde traditia orala, precum si izvoarele documentare pomenesc trei parti distincte ale satului: Ciocanesti - Pamanteni, deci oamenii locului care se stiau aici din totdeauna; Ciocanesti- Margineni, asezare constituita din romanii coborati din regiunea Marginimii Sibiului; Ciocanesti - Sarbi, zona a satului in care s-au asezat locuitorii veniti din partea Dunarii, romani si bulgari, care n-au mai putut suporta asuprirea otomanilor. Iata pentru ce in aceasta zona vom intalni obiceiuri in general cunoscute si in alte regiuni ale tarii, dar si obiceiuri specifice care se regasesc doar in acest areal (vezi cazul Cucilor si Jujaului, spre exemplu).

OBICEIURI FAMILIALE

Indiferent de vicisitudinile care s-au abatut de-a lungul secolelor asupra neamului romanesc, inaintasii nostri au gasit totdeauna timpul si dispozitia necesara pentru a marca evenimentele fundamentale ce apareau si apar in viata fiecarei familii: nasterea, casatoria si moartea. S-au creat chiar adevarate cutume sau ritualuri ce s-au transmis din generate in generatie, imbracand, peste ani, haina obiceiurilor familiale, ce se regasesc azi in satele calarasene, nealterate, in fondul lor principal, suferind insa, inevitabil, influentele modernismului.

O mentiune aparte se impune totusi a fi facuta. Cu toate incercarile repetate, care uneori au capatat si aspectul unor abuzuri (vezi limitarea timpului pentru desfasurarea unor nunti sau frecventele intreruperi de energie electrica in lumea satelor, tocmai in zilele de sarbatoare, cand se oficiau nunti sau botezuri) regimul totalitar comunist n-a reusit sa denatureze caracterul traditional religios al unor obiceiuri familiare.

Obiceiurile legate de nastere , cuprind mituri de aparare impotriva a tot ceea ce putea fi daunator noului nascut, precum si ceremonialul de integrare in lumea crestina care sa-i asigure copilului o evolutie fireasca in viata. De regula, la nastere, femeia insarcinata era asistata si ajutata de moasa satului, aleasa, de obicei, dintre femeile mai varstnice si cu mai multa experienta. Moasa avea numeroase indatoriri fata de noul nascut. Astfel, ea facea prima baie fatului, cu care ocazie punea in apa diverse lucruri cu semnificatii simbolice: bani ca sa aiba noroc, sa fie sanatos si tare ca argintul, flori ca sa fie frumos, oua sa aiba pielea curata si sanatoasa, miere ca sa fie dulce. Apa de la prima scaldă era aruncata intr-un loc curat, pentru a feri copilul de boli.

Intrucat in mentalitatea populara viitorul copilului era hotarat de trei ursitori care se si infatisau la patul fatului in cea de a treia noapte, moasa facea pregatirile de rigoare pentru primirea acestora, pregatind "turta de ursitori" , sare, zahar, apa, o ulcica cu vin, o strachina cu faina, boabe de cereale si diverse legume care se gasesc in perioada respectiva a anului. Se spune ca noaptea in cauza, mama copilului visa ceea ce ursitoarele prevesteau copilului ei si, in functie de prezicer indruma mai apoi viata tanarului. In ultimul timp, cand marea majoritate a nasterilor au loc in spitale, momentul ursitoarelor este inlocuit cu un obicei ce se practica la "luatul motului", cand copilul este pus sa aleaga de pe un platou unde i se aseaza mai multe obiecte si in functie de obiectul ales (carte, bani, aur, paine, foarfece, cleste, s.a.) se preconizeaza care ar fi viitorul profesional al copilului.

Urma un alt moment important din viata nou- nascutului - botezul, care se realiza, de regula dupa sase saptamani, atunci cand lauza avea dreptul sa iasa in lume. Era un moment deosebit in viata fiecarei familii, pentru ca prin botez copilul lor, crestinandu-se, intra "in randul lumii" . Pentru acest eveniment erau alesi nasii, de regula aceeasi care cununasera parintii, deveniti, de aici inainte, un fel de parinti spirituali ai tanarului. Botezul se oficia la biserica din sat dupa care urma petrecerea la care participau rudele si prietenii apropiati. La un an dupa botez avea loc asa numita "cumetrie" , cand nasii taiau "motul" copilului, act care incheia petrecerile ceremonialului de nastere. "Motul" era impletit sau legat cu fur fir rosu, dupa care se pastra intr-o batista, pus la loc sigur de mama.

In linii generale, aceste obiceiuri se pastreaza si astazi in satele calarasene, relatiile de cumetrie stabilite cu acest prilej devenind adevarate relatii de rudenie, finii purtand un respect deosebit nasilor, pe care ii viziteaza cu prilejul sarbatorilor religioase si mai ales, de "lasata secului", atunci cand finii merg "cu plocon" la nasi.

Obiceiurile legate de casatorie

Atunci cand tinerii se apropiau de varsta maturitatii, ieseau la hora, prilej de a se cunoaste mai bine si de a se lega prietenii trainice. Cand sentimentele ii indemnau sa faca pasul decisiv spre intemeierea unei familii, baiatul avea obligatia sa marturiseasca dragostea lui parintilor, sa ceara acestora sa mearga in petit la parintii alesei inimii lui. Cu acest prilej, daca si parintii fetei erau de acord, se stabilea ziua nuntii, incepand pregatirile de rigoare de ambele parti. Erau si situatii in care unii parinti nu erau de acord cu interesele copiilor lor, in care caz, in secret, tinerii fugeau impreuna la unele rubedenii sau prieteni apropiati, punandu-si parinti in fata unui fapt implinit. Urma asa- numita "intelegere", cand parintii acceptau situatia de fapt si cadeau de acord asupra cununiei legale a copiilor lor, incepand pregatirile pentru nunta. In cadrul obiceiurilor legate de viata de familie nunta, desi cunoaste transformari si innoiri de la un an la altul, isi pastreaza inca in satele calarsene secventele traditionale cunoscuta de sute de ani, concentrate ca timp, din motive lesne de inteles. Pregatirile propriu-zise incep cu

cateva zile inainte, cand atat acasa la mire, cat si la mireasa se aduna rudele si se procedeaza la sacrificarea unor animale si prepararea mancarurilor pentru nunta. Prietenii si rudele mirelui, mergeau in sat, din casa in casa si, cu plosca plina cu vin, invitau satenii sa participe la nunta de duminica.

Ceremonialul propriu-zis, incepea duminica dimineata atat acasa la mire, cat si la mireasa, care erau pregatiti de prieteni apropiati pentru a fi scosi la biserica. Nu lipseau, binetnteles, lautarii care cantau, pentru mire "cantecul barbieritului", iar pentru mireasa "cantecul miresei". Dupa barbierit, mirele se prindea in ultima hora la un loc cu tinerii necasatoriti, dupa care pleca spre nasi, urmand ca impreuna cu acestia sa mearga la mireasa. In acest timp, mireasa, gata impodobita, in asteptarea nasilor si mirelui, aduce o galeata cu apa, si in jurul ei, in cantecul lautarilor, impreuna cu prietenele, se prind in "hora miresei". Odata cu sosirea nasilor si a mirelui, acesta din urma aduce o ramura de brad, care este pusa in galeata cu apa, simbolizand constituirea noului cuplu. Fetele si flacaii impodobeau bradul cu panglici colorate, batiste, servete, mere si colaci. In jurul bradului se tncegea o hora mare, ce simboliza ultima petrecere a miresei, fnainte de a parasi casa parinteasca. Dupa nunta, bradul se fixa in stalpul portii de la casa mirelui, ramanand acolo pana cand se usca.

Inainte de a pleca la biserica pentru se cununa religios, nasa rupea o turta deasupra capului miresei, aruncand apoi bucatile in cele patru zari. Fetele nemaritate se grabeau sa prinda din turta in speranta ca va veni curand si ziua maritisulu lor. Dupa aceea, intregul alai pleca la biserica, unde se oficia cununia religioasa, dupa care se indrepta spre casa socrului mare, aici fiind intampinati cu apa, turta si sare de catre soacra mare, care, dupa ce tinerii casatoriti gustau din paine si sare erau stropiti cu apa si invitati in casa, gest care simboliza integrarea miresei in familia ginereului. Tanara pereche turna apoi nasilor apa sa se spele pe maini, oferindu-le, pentru a se sterge, cate un stergar curat de borangic. Se juca apoi, hora "Nuneasca", in care se prindeau mirii, nasii, socrii si rudele. In timpul jocului, mireasa oferea daruri pentru ginere, nasi, socrii mari si cumnati. In cantecele lautarilor se dansa pana la lasatul serii, cand la casa mirelui se punea masa mare, la care erau invitati toti nuntasii. La ziua, era fnlaturat voalul si floarea miresei, aceasta fiind legata cu o basma, ceea ce simboliza intrarea ei in randul femeilor.

Obiceiurile legate de deces

Daca nasterea si casatoria sunt evenimente dorite si asteptate in fiecare familie, motiv pentru care marcarea lor este pregatita din vreme, decesul survine de cele mai multe ori pe neasteptate, punand familia intr-o situatie limita si provocand mari dureri sufletesti. Cu toate acestea, din vremuri ancestrale, omul a dedicat si acestui ultim moment din ciclul vietii un adevarat ritual. Astfel, pentru usurarea mortii, se obisnuia ca muribundul sa-si ceara iertare de la rudele apropiate si sa primeasca ultima impartasanie din partea preotului satului. Ultimele clipe si le petrecea inconjurat de cei apropiati si dragi, care-i tineau o lumanare permanent aprinsa, pentru a-i lumina calea in indelungata sa calatorie spre viata vesnica. Dupa ce ochii muribundului se inchideau pentru ultima oara, tocmai in vederea "marii calatorii", mortul era spalat si apoi imbracat in haine noi, pregatite din vreme, sau, in cazuri accidentale, cumparate in graba.

In noptile dinaintea inmormantarii, rude, prieteni si cunoscuti veneau "la priveghi", existand credinta ca mortul nu este bine sa fie lasat singur in casa. Cu acest prilej se desfasoara cunoscut ritual al "bocetului", cand femeile transmit prin suflul mortului rugamintile lor de a comunica cu cei pe care Dumnezeu ti alesese deja din randul celor drepti si buni. In daim spre cimitir, sicriul cu corpul neinsufletit era oprit la fiecare intersectie, unde se

tineau mici slujbe de pomenire, iar membrii familiei aruncau cu bani. Ajuns la cimitirul satului, corpul neinsuflit era îngropat, de regula, în apropierea rudelor deja decedate. După înmormântare, familia îndoliată organiza o masă de pomenire la care participau toți cei care l-au însoțit pe mort pe ultimul său drum.

În secvențele sale esențiale, ritualul înmormântării a rămas nealterat până astăzi, fiind singurul domeniu al tradițiilor populare în care modernismul n-a pătruns decât foarte puțin (exemplu - înmormântarea cu muzică de fanfară).

OBICEIURI CALENDARISTICE

În afara obiceiurilor tradiționale legate de ciclul vieții, în lumea satelor românești s-au păstrat numeroase obiceiuri legate de anumite sărbători religioase, fie de anumite momente importante din viața comunității sau generate de nevoia implorării naturii în cazuri limită (spre exemplu, pentru Câmpia Baraganului, avem obiceiurile legate de prevenirea secetei, atât de frecventă aici în lunile toride de vară). Din motive de tehnică a clasificării, etnograful a numit toate aceste obiceiuri, obiceiuri de peste an sau obiceiuri calendaristice, clasificate în funcție de principalele sezoane ale unui an. Toate aceste obiceiuri exprimau concepțiile unei populații sedentare, de agricultori și pastori, cunoscători ai ciclului vegetației și ai unor rituri străvechi și practici agrare transmise din generație în generație.

Obiceiurile de iarnă încep în satele calărășene din Ajunul Crăciunului și tin până la Lasatul secolui pentru postul Pastelui. Chiar dacă nu toate aceste obiceiuri au un caracter religios, unele fiind preluate din fondul folcloric traco-gețic, ele au fost concentrate de-a lungul veacurilor în preajma unor sărbători creștinești, atunci când românii găseau timpul necesar pentru datini și obiceiuri.

I. Colindele sunt cele mai importante obiceiuri care se practică și azi în zona etnoculturală a Dunării de Jos și brățului Borcea, începând din ajunul Crăciunului, și până în ziua de Anul Nou. Din categoria acestora amintim: colindele de Mos Ajun, colindele de Crăciun, Steaua, Irozii, Brezaia, Plugusorul, Vasilca, Sorcova, Seara Sfantului Vasile. Fără a intra în amănunte, întrucât colindele amintite mai sus sunt specifice aproape întregului areal românesc, ele întâlnindu-se, fără excepție, în toate localitățile calărășene, subliniem doar valoarea deosebită a acestora, care ocupă un loc aparte, prin tematica complexă, bogată și diversă, precum și prin minunata poezie populară pe care o cuprind. De altfel, dacă spațiul tipografic ne va permite, într-o anexă a lucrării de față intenționăm să publicăm câteva colinde reprezentative din zonă, care vin să confirme consideratiile noastre teoretice.

Colindele (bine păstrate în sate ca Unirea, Borcea, Calărășii Vechi, Ciocănești, Ulmu, Răzvani, Lehliu-Sat, Vlad Tepeș, Chirnogi, Chișelet, Rădovanu s.a.), însoțesc unele jocuri mimice (brezaie, capra, calutul) sau sunt comunicate direct de grupurile de colindători. Tematica acestor colinde îmbracă aspectele laice cu cele religioase și abordează principalele domenii ale vieții satului (viața social-economică a gospodăriei, puterea și frumusețea tinerilor, eroismul și iubirea, văzute în perspectiva viitoarelor căsătorii). Analiza temelor și a motivelor vehiculate în repertoriul colindelor din spațiul calărășean ne dezvăluie sensuri care pledează pentru originalitatea și autenticitatea acestora. Așa sunt, spre exemplu, motivele tematice care ilustrează barbatia tinerilor (incluzând aici străvechiul obicei al incurării cailor, cu evidențierea probelor de vitejie și a întrecerii dintre calareți sau dintre cai și soim), motivul alegerii tânărului oștean ca domn, ideea luptei dinfră bine și rău (exceptional pusă în valoare în colindul "Leul") motivul cererii de zestre (din ciclul colindelor de logodnă și nunta) etc. De asemenea,

retinem si valoarea pronuntat moral - religioasa a unor colinde, evidentindu-se perenitatea unor norme si reguli de convietuire sociala si de conduita nescrise, dar respectate de infreaga colectivitate sateasca.

Nu putem tncheia aceste scurte consideratii teoretice, fara a aminti valoarea de exceptie a Plugusorului, Plugul mare si intr-o variants remarcabila, "Plugului cu papusoi" , intrucat prin continutul lor tematic, care variaza de la o localitate la alta, constituie o importanta sursa de cunoastere a vietii sociale specific ice comunitatilor rurale.

Prin datele istorico- etnografice pe care le ofera, plugusorul contine elemente pe baza carora se pot recunoaste stravechi tehnici agro-pastorale, relatiile sociale dintre membrii colectivitatilor satesti, unitatea etnoculturala a poporului roman.

Din punct de vedere al modului de desfasurare, obiceiul de "a colinda" inseamna de fapt a merge din casa in casa cu diferite urari. La colindat participa tot satul traditional, desi efectiv colinda doar copiii si flacaii in cete, barbati, pana la o anumita varsta, mai nou si fetele, rar de tot femeile si uneori si fete si flacaii impreuna. Gazda casei colindate era intrebata intodeauna daca primeste colinde. Celor care nu primeau colinda li se strigau strigaturi batjocoritoare. Se canta intai se colinda la usa sau la fereastră, iar apoi, la cererea gospodarului se intra in casa, unde se canta "colinda cea mare" . Steaua, Irozii si Vasilca se cantau totdeauna numai in casa. Colindatorii erau rasplatiti cu daruri traditionale. In ceea ce priveste obiceiul "Vasilca" , aceasta se desfasoara inaintea zilei de Sf. Vasile. O sursa documentara din anul 1927 ne descrie astfel acest obicei: "Vasilca e un cap de porc impodobit si asezat pe o tava. Capatana porcului se impodobeste in asa fel incat sa reprezinte a papusa, se pun margele, cercei si pe tava pe care este asezata se pune grau. Inainte cu trei zile sau patru zile de Sf. Vasile se umbla cu Vasilca mai mult pe la cei bogati. Colindatorii stau in mijlocul casei, iar tava se pune pe masa. Se zice ca Vasilca are darul de a aduce sanatate in casa" .

2) Boboteaza si Iordanul , ca sarbatori traditionale legate de ciclul Anului nou crestian, au atat o tematica religioasa, cat si una laica. De Boboteaza, tn satele de pe Dunare si Borcea se petrece sfintirea apelor si a crucii, care, dupa terminarea procesiunii religioase este aruncata tn apa, numerosi tineri intrecandu-se apoi sa o recupereze netinand cont de cat de rece este apa. Cel care reusea sa se reintoarca cu crucea era cinstit de Intreaga comunitate sateasca. Sfarsitul procesiunii de boboteaza era marcat de o parada a celor mai frumosi cai din sat. A doua zi, de sarbatoarea Sf. Ioan, exista obiceiul ca flacaii sa umble prin sat cu iordanitul. Dintr-un chestionar din anul 1927 aflam ca flacaii din satele Lehliu si Magureni (actualmente carlier al municipiului Calarasi) se pregateau pentru iordanit cu 2-4 zile inainte de Sf. Ioan. De Boboteaza, dupa sfintirea apelor, flacaii umblau cu galeti umplute cu apa " sa iordaneasca" (strobeau cu apa sfintita pe tot pe care-i intalneau pentru curatirea trupei si sufleteasca a acestora). In ziua de Sf. Ioan, baietii din sat organizau o petrecere populara, punand la bataie banii adunati cu ocazia colindelor pentru cumpararea bauturii necesare. Fiecare flacau invita o fata la casa unde avea loc petrecerea. Fetele aduceau mancare. Dupa ce mancau si beau, feciorii si fetele se puneau la joc, lautarii invitati intrecandu-se in a interpreta jocuri populare romanesti. Astazi, obiceiul este mult modificat. Spre exemplu, in satul Roseti are loc, in seara de Boboteaza spre Sf. Ioan o petrecere generala la care participa numai fetele si femeile. Localnicii numesc acest obicei Iordanul. Participantele la sarbatoare aduc de acasa mancare si bautura pentru intreaga noapte. Petrecerea are loc in sala Caminului cultural, fiind interzisa cu desavarsire prezenta barbatilor. Cu mare greutate noi am obtinut permisiunea de a inregistra pe caseta video sarbatoarea Iordanului - 1993. Singurii admisi sunt membrii tarafului, care interpreteaza cantece si dansuri populare spre marea satisfactie si bucurie a fetelor si femeilor care se prind in hora, unele travestindu-se in

barbati. Cele mai pricepute femei interpreteaza anumite scene cu masti, tematica satirizand anumite aspecte din viata satului, spre hazul general.

3) Teatrul popular . Referindu-se la aceasta modalitate a poporului de a-si valorifica talentul scenic In adevarate piese de teatru folcloric, un bun cunosctor al genului, Richard Weiss spunea: "Teatrul popular este un pom mereu retezat pe care ,se-altoiesc intr-una mladite noi". Intr-adevar, afirmatiile folcloristului elvetian sunt confirmate si de realitatile folclorice din judetul nostru, unde teatrul popular cu tematica sociala ce reflecta, in mod deosebit, scene din viata haiducilor romani, atinsese o dezvoltare deosebita la sfarsitul secolului XIX-lea si inceputul secolului XX. Astazi, Teatrul popular se intalneste numai in satul Cuza Voda, unde, cu ocazia sarbatorilor de iarna, se merge cu Jienii, o piesa populara, al carui erou principal este lancu Jianu. Textul original a fost transmis din generatie in generatie, fiind o varianta cunoscuta numai in aceasta zona.

Obiceiuri de primavara. Toti cei care s-au ocupat cu studierea obiceiurilor romanesti sunt unanimi in a reliefa ca obiceiurile de primavara erau strans legate de sarbatorile mai importante ale ciclului calendaristic de primavara, avand un pronuntat caracter religios, nelipsind insa si manifestarile cu caracter laic, unele preluand chiar teme ancestrale.

1) Sarbatorile de Lasatul Secului declansau ciclul de manifestari traditionale care marcau, pe de o parte, sfarsitul caslegiului si inceputul postului mare pentru Sf. Pasti, iar de alta, pregatirea oamenilor pentru inceperea muncilor de primavara. In ordinea in care se petrec, in ziua si noaptea de Lasatul secului, precum si a doua zi dimineata, in satele judetului Calarasi intalnim urmatoarele obiceiuri: Spalatul vaselor, Iertaciunea, Urlalia, Cucii, Jujaul, Descantatul pomilor.

Spalatul vaselor este un obicei intalnit in aproape toate satele judetului. In prezia lasatului de sec, femeile spalau vasele folosite peste an, punandu-le la pastrare, pe perioada postului mare de Pasti, inlocuindu-le cu alte vase. Dupa trecerea postului, vasele erau reintroduse in uz. Cei care nu dispuneau de mijloace pentru a cumpara vase noi, le spalau pe cele vechi cu vrece de sapun pentru a inlatura orice urma " de dulce", intrucat se considera un mare pacat a nu respecta cu strictete postul de Pasti.

Iertaciunea. In seara de Lasatul secului, are loc un adevarat pelerinaj in cadrul caruia finii vin la nasi, copiii casatoriti la parinti, nepotii la unchi si matusi, cerandu-se "iertaciune" pentru eventualele neintelegeri ivite pe parcursul anului. Cei care vin aduc daruri si sunt invitati in casa unde li se pune masa. Se incing discutii si vechile suparari sunt uitate, pentru ca se considera ca nu este bine sa intri in Postul Pastelui dusmanindu-te cu cineva. Urlalia. In timp ce in seara de Lasatul secului in case se petrece, pe strazi, copiii si tinerii aprind focuri mari, in jurul carora se strang cete, cete, intre care se stabileste un dialog satiric similar "strigarii peste sat" din alte zone, batjocorindu-se acele fete batrane si flacaii fatalai care nu au avut curajul sa intemeieze familii.

Cucii. Inca din noaptea de Lasatul secului, dupa terminarea "urlaliei" , pe strazile satelor apar cete de tineri mascati, care vor bantui satul pana a doua zi dupa amiaza, atingand pe toti care-i intalneau cu o vipusca sau un bici. Pe acestia, oamenii din zona ii numesc "cucii" si se considera ca este bine sa fi atins de biciul cucilor, pentru a avea puterea sa te regenerezi, precum natura la inceputul primaverii. Obiceiul este raspandit in toate satele judetului, cunoscandu-se in variante deosebite, cum sunt cucii frumosi din Cuza Voda sau cucii mici de la Ciocanesti. Se considera ca acest obicei este intalnit mai ales in sudul Dunarii si el provine din fondul tracic, fiind legat de anumite ritualuri pagane.

Jujaul. Un obicei curios, care se petrece tot a doua zi dupa Lasatul secului. Este vorba de realizarea, la marginea

satului, a unui dispozitiv format din ramuri de copac asezate in forma literei X de care atsrna o sfoara sub forma de lat-Satenii aduc aici cainii "nevrednici" si pisicile care fac stricaciuni in gospodarie. Animalele sunt prinse in lat dupa care funia se rasuceste pana la maxim. Apoi satenii incepe sa traga de cele doua ramuri de copac. Se produce desfasurarea rapida a franghiei. Animalele sunt invarcite si aruncate la mare distanta. Unele mor pe loc, iar altele fug care incotro, nemaiintorcandu-se in sat.

Descantatul pomilor. In prima zi a postului, dis de dimineata, femeile fac foc mic la radacina pomilor fructiferi, afumandu-i si rostind anumite descantece cu valoare magica

pentru a rodi. Se repeta de trei ori cuvintele: " Pomule, pomule rod sa-mi dai, de nu te tai" .

2) Incuratul cailor . In ziua de Sf. Toader, la o saptamana dupa Lasatul secului, caili sunt scosi din grajduri, dupa iernat. Sunt tesalati bine, curatati la copite, gatiti cu panglici, dupa care sunt calariti prin sat, pentru a se reobisnui cu muncile pe care urmau sa le inceapa.

3) Duminica floriilor . Se obisnuia ca in biserica unde se oficia slujba din duminica floriilor, satenii sa aduca salcie inverzita care era sfintita de preoti. Dupa terminarea slujbei, ramuri de salcie erau luate si amplasate la intrarea in gospodarii, la usile si ferestrele caselor, precum si la soproane, grajduri si cotete, considerandu-se ca acestea apara casa si gospodaria de fortele raufacatoare.

4) Calusul . Considerat a fi cea mai importanta manifestare folclorica traditionala, in care dansul, ca mod de expresie, are un rol preponderent, calusul se intalneste si in unele localitati din judetul Calarasi. Fara sa intram in amanunte in ceea ce priveste dansul propriu-zis, ne limitam sa-l amintim aici ca obicei, practicat, de regula, sambata de Rusalii, lua forma unui rit de vindecare a celor "luati de calus" , depunandu-se un juramant, in mare taina, pe malul unei ape. In desfasurarea traditionala a jocului, intalnita la Radovanu si Sohata, existau momente aparte, de pilda hora calusului, in care femeile dadeau calusarilor copiii mici sa-i joace pentru a-i feri de boli. Rusalii este sarbatoarea care face trecerea de la obiceiurile de primavara la cele de vara, dupa cum afirma cunoscutul cercetator Romulus Vuia, considerand ca radacinile acestui obicei se gasesc in lumea tracica: "Intoarcerea verii era celebrata cu fast deosebit de populatia traca. Multimea cuprinsa de o adevarata nebunie a dansului, cu capete impodobite cu flori, invada gradinile si dumbravile in florite si, in sunetul muzicilor si cantece, se invartea hora si dansuri bahice care se transformau in adevarate orgii. Timpul cel mai potrivit pentru aceasta serbare au fost zilele in floririi rozelor, in mai sau iunie. De la acest cult al rozelor a primit sarbatoarea numele de rosalia" . Sarbatoarea de Rusalii este amintita si in satele calarasene, subiectii intervievati de noi recunoscand ca era un motiv de bucurie si petrecere fara sa reliefeze o semnificatie anume.

Obiceiuri de vara . Odata instalata vara, dupa sarbatoarea Rusaliilor, incep si problemele legate de stransul paioaselor si lucrarile de intretinere pentru plantele parasitoare. Bucuria inceputului recoltatului graului era marcata cu prilejul sarbatorii Dragaica, despre care batranii isi mai amintesc ca se organiza la sfarsitul lunii iunie (Valea Argovei) si prilejuia o petrecere cu cantece si jocuri tn care se prindeau fricai si fete tinere impodobite cu cununi din spice (Vlad Tepes).

Dar caldurile toride si mai ales seceta din Baragan nu dadeau locuitorilor de aici doar motive de bucurie. Din

contra, ei vedeau periclitare recoltele lor de toamna si atunci incepeau sa invoce tn ajutor fortele supranaturale. Asa au aparut obiceiurile paparudelor si scaloianului, practicate si azi paparudele foarte rar) in satele calarasene. Mihail Vulpescu, folcloristul care cunostea foarte bine aceasta zona etnoculturala, el fiind originar din Lupsanu. descrie, intr-una din numeroasele sale lucrari, cum se desfasura obiceiul de Scaloian, in satul sau de bastina. De regula, Scaloianul era organizat in luna mai, prima joi, dupa Sf. Gheorghe. Fetele din sat se strang aducand fiecare bani, faina, oua, unt, vin si tuica pentru a organiza pomana Scaloianului, o papusa din lut galben, cat mai asemanatoare cu un barbat, acoperita cu flori si coji de oua rosii. Dupa executarea si pregatirea papusii, se mimeaza inmormantarea acesteia. Fetele conduc Scaloianul prin tot satul, apoi il duc intr-un lan de grau, unde il lasa peste noapte. A doua zi de dimineata este luat si dus pe lacul din apropiere, unde este depus pe un suport din brad, dandu-i-se drumul sa pluteasca pe apa. Apoi are loc pomana. Tot timpul cat este plimbat prin sat, fetele tl bocesc. Din constatarile noastre, de la Vlad Tepes si Gradistea, textul bocetului este urmatorul: "Scaloiene lene./Pui de coconele./Te cauta ma-ta/Prin padurea rara,/Cu inima-amara/Prin padurea deasa./Cu inima Arsa/Rochie de matasa/Impletita-n sase,/Papuci cu margele,/ Ca la logodele,/La masa cu flori,/Ca la negustori./ Deschide portitele,/Sa vina ploitele,/Sa creasca mladitele" . Este cert ca rostul acestui ritual, pastrat inca si astazi in multe sate calarasene, este de a alunga seceta si a invoca venirea ploii atat de necesara graului" la bagatul spicului" , cat si porumbului (A nu se uita zicala foarte frecventa in zona: "daca ploaua in mai, avem malai").

Paparudele, mentionate de asemenea, ca obicei, in lucrarile profesorului Mihail Vulpescu, au constituit o prezenta in satele calarasene pana in urma cu nu prea multi ani. Semnatarul acestei monografii a vazut desfasurandu-se acest obicei la Vlad Tepes, prin anii '50 - '60. In verile cu seceta prelungita, grupuri de fete, in picioarele goale si cu fuste confectionate din frunze de bozii, colindau satul recitand: "Paparuda, ruda/ la iesi de ne uda/ Cu galeata lata/ Peste toata gloata,/ Sa sunam cheitele/ Sa curga ploitele/ Sa dam cu ulciorul,/ Sa despica cerul./ Cand oi da cu sapa,/ Sa tasneasca apa" . Fetele erau intampinate de gospodine care le udau picioarele cu apa. Se crede ca in acest fel, norii, care atat de mult asteptati, isi vor face prezenta si vor satisface nevoia de apa a lanurilor de grau si porumb.

Interesul pentru obiceiurile si datinile populare, evident la specialisti, se regaseste, in ultimul timp si in manifestarile cultural-artistice, coregrafi si regizori aducand in scena diferite aspecte ale traditiilor din zona. Demn de remarcat este "Colinda Baraganului" , conceput ca un festival al datinilor si obiceiurilor de iarna din satele calarasene si care se bucura de tot mai mult succes de la un an la altul. De asemenea, Ansamblul folcloric "Jienii" din comuna Cuza Voda a montat in scena, gratie contributiei coregrafului de exceptie care este Dumitru Savu, nunta din Campia Baraganului, obtinand cu acest spectacol locul I la Festivalul-concurs international de folclor traditional de la Istibanja - Republica Macedonia, la editia din 23-26 septembrie 1993. Si exemplele de acest gen pot continua.

Gospodaria

[Clondir Adelina]

Din punct de vedere etnografic cand vorbim de gospodaria taraneasca, in general, intelegem, pe de-o parte, constructiile destinate adapostirii oamenilor, depozitarii imbracamintei si rezervelor imediate de alimente, precum si instalatiile necesare prepararii hranei, iar pe de alta parte, constructiile pentru adapostirea animalelor si depozitarea furajelor si produselor agricole destinate consumului casnic si animalier. In multe cazuri exista si o a treia structura componenta a gospodariei, asemenea celei destinata depozitarii uneltelor de munca si transport, precum si a combustibililor si a altor materiale din inventarul gospodaresc. Ca suprafata, in general, o gospodarie are intre 1000-2000 mp, in functie de tipul asezarii.

Astfel, in vreme ce in satele neregulate, tip adunat, gospodariile au, in medie, in jur de 1000 mp, in satele cu forma geometrica si structura rectangulara, constituite intre 1889-1923, gospodariile ajung sa aiba o suprafata de 2000 mp.

Interesant este si modul de amplasare a structurilor componente in cadrul gospodariei. Astfel, casa de locuit sau locuinta este amplasata, in imensa majoritate a cazurilor, cu fata la strada, pozitionata central. In spate sau lateral sunt dispuse celelalte acareturi (magazii, soproane, saivane si grajduri pentru animale, cosare, porumbare etc.). Intre locuinta si acareturi se afla un teren liber, necultivat, numit popular batatura. In ultimii ani dimensiunile acesteia s-au redus treptat, concomitent cu intentia taranilor de a folosi in interes agricol tot terenul gospodariei. Au aparut astfel gradinile de zarzavaturi, mici livezi de pomi fructiferi sau plantatiile de vita de vie. Incinta gospodariei este delimitata printr-o imprejmuire, facuta alta data din stuf sau bete de floarea soarelui, iar mai apoi din nuiele si cherestea. In ultimii 25-30 de ani au aparut si imprejmuiri realizate din beton armat si fier forjat.

Locuintele

Casa sau locuinta reprezinta unul dintre cele mai importante elemente de cultura materiala si spirituala a unui popor, concretizate de sistemul de construct, de compartimentare a interiorului, precum si de modul de decorare a exteriorului si de infrumusetare a camerelor de locuit. Casa este locul unde s-a desfasurat si se desfasoara o mare parte din viata oamenilor, a familiei, unde se pastreaza cel mai bine si se transmite din generatie in generatie, traditia, conceptiile etice, estetice si morale ale colectivitatilor respective.

Din punct de vedere al evolutiei istorice, pana la jumatatea secolului al XXI-lea, imensa majoritate a locuintelor din judet erau de tipul bordeielor semiingropate, despre care batranii satelor din zona isi mai amintesc inca: "casa mica cu o singura camera, avea in mijloc un stalp de sustinere. Deasupra era acoperita cu stuf. Se dormea pe jos, pe presuri confectionate din par de capra". Un calator transilvanean, din Sacele-Brasov, trecand prin aceasta zona in anii 1873-1874, avea sa consemneze, la randul sau, despre aceste bordeie semiingropate: "In casa nu era lampa, ci aveau opait, adica o farfurie sparta, in care puteau tine seu sau untura de porc, in care puneau bumbac. Il inmuiau la un capat in seu sau untura din farfurie, si dau foc si ardea, tinand loc de lumanare sau lampaj. La ferestre nu aveau geamuri ca pe la noi. In locul geamurilor aveau bandar (burta de vaca curatata - nota ns.) care tineau loc: de geam. Chibrituri nu se pomeneau la sate, dar fiecare om avea amnar. Focul il faceau tot pe vatra, sub un horn larg, sus stramt".

Informatii similare ne ofera si lucrarea lui Gh. Crainiceanu, publicata in anul 1895, care mentiona, referitor la bordeiele semiingropate din judetul Ialomita: "Locuintele erau mult inapoiate, rau construite, de nuiele lipite cu pamant, ce crapa lesne iarna si lasa sa intre Crivalul, fara lumina de ajuns, fara sobe care sa serveasca si ca ventilatoare" . Cat de raspandit era inca, in a doua jumatate a secolului al XIX-lea, acest tip de locuinta ne-o marturiseste o statistica oficiala din anul 1859 care in Ialomita inregistra inca un numar de 1779 bordeie si 2101 in judetul Ilfov. Astazi, in peregrinarile noastre prin judet am mai intalnit, cu totul accidental, un semibordei intr-o familie de tigani din satul Galbinasi.

In ceea ce priveste locuintele de suprafata, acestea sunt amintite documentar in lumea satelor calarasene inca din secolul al XVII-lea, marturie fiind numeroasele zapise pentru vanzarea unor case de prin partea locului. Cercetarile noastre au surprins in diferite localitati ale judetului inca locuinte construite in secolul al XIX-lea (cum a fost casa lui Hagi Tanase Toncovici din Calarasi, construita in 1838 si demolata in anul 1975, pe locul acesteia aflandu-se, in prezent, blocul cu 8 nivele de langa Hotel Calarasi), mai ales din a doua jumatate (casa Ionescu Elena de la Unirea). Mult mai numeroase sunt casele din prima jumatate a secolului XX, dar imensa majoritate a locuintelor din satele judetului nostru sunt ridicate in ultimii 50 de ani. Din acest motiv, noi vom prezenta cateva aspecte generale de arhitectura rurala, precizand, acolo unde este cazul, exemplarele deosebite.

Tehnicile si sistemele de constructie

Materialul folosit in constructia caselor taranesti l-a constituit, in marea majoritate a cazurilor, lutul, ce se gasea din abundenta in stratul gros de loess ce acopera intreaga Campie Romana, folosit simplu (pamantul "batut"), ca adjuvant la impletiturile de nuiele (tehnica "gradelelor") sau in amestec cu paie (chirpicii si paianta). Treptat, mai ales in ultimii ani, incepe sa se utilizeze ca material de constructii in lumea satelor calarasene caramida si recent, blocurile de beton celular autoclavizat (B.C.A.).

Ca tehnica folosita in constructii, pana la inceputul secolului nostru, cea mai uzitata a fost tehnica "gradelelor", peretii, atat cei interiori, cat si cei exteriori fiind executati din impletitura din nuiele de salcie pe paie, consolidate apoi cu pamant bine imbulgarit. Astazi aceasta tehnica este folosita doar la construirea unor anexe gospodaresti, asa-numitele "acareturi" (cotete, cotinete, saivane, grajduri sau porumbare).

Dupa primul razboi mondial, casele din judet incep sa fie construite din paianta sau gard, peretii fiind realizati din proptele verticale din salcam, unite prin lianti de salcie intre care se bateau in cuie sipci de brad, tot acest edificiu fiind apoi bine umplut cu pamant amestecat cu pleava si paie lungi de grau. De regula, casele construite in aceasta tehnica sunt prevazute cu prisme laterale de dimensiuni mici, facute pentru a proteja peretii de igrasie. Fatada are o prispa mare, inchisa cu un fel de cerdac de lemn, numit "parmaluc" la marginea caruia sunt infipti popici de lemn care sprijina tavanul. Daca incercam realizarea unei statistici, constatam ca peste 70% din locuintele executate in perioada interbelica si care se pastreaza pana astazi sunt construite dupa aceasta tehnica. Ca raspandire in teren, case de acest tip se intalnesc inca in toate localitatile calarasene.

In stransa legatura cu "averea" taraneasca, cele mai multe din casele din judet au fost construite dupa 1944 sunt facute din chirpici sau tulc, blocuri paralelipipedice din pamant amestecat cu pleava si paie de grau, care se realizeaza in tipare, dupa ce pasta rezultata este bine framantata cu picioarele goale. Se lasa apoi sa se usuce bine, dupa care sunt folosite la construirea peretilor, legatura intre ele facandu-se cu "mocioleala" de pamant galben si pleava. Avand in vedere slaba rezistenta a locuintelor din chirpici, in ultimii ani, taranii tencuiesc peretii exteriori evitand astfel infiltrarea apei, cel mai mare pericol al caselor rezultate dupa aceasta tehnica. Din

aceeasi cauza, zidirea se face tot mai frecvent pe o temelie din beton. Familiile mai instarite au folosit, inca de la sfaraitul secolului al XIX-lea, caramida in construirea caselor. Dealtfel, la Urziceni, in apropiere, functiona o cunoscuta fabrica de caramizi si tigle (Fabrica Hagianoff), iar pe malurile lacurilor din judet, acolo unde se gasea lut nisipos, caramida se construia dupa mai vechiul sistem al arderii oarbe de catre localnici, care, chiar se specializaseră in aceasta indeletnicire. Dar, odata cu construirea, la Calarasi, a intreprinderii de prefabricate din beton, dupa 1970 locul caramizii in constructii este luat de blocurile de B.C.A., la fel de scumpe, dar mult mai spornice.

Odata ridicati peretii caselor, cei din exterior, in mod deosebit cei expusi in directia de bataie a vanturilor si deci a precipitatiilor, trebuiau protejati in mod suplimentar. Acest fapt s-a realizat in decursul anilor, fie prin imbulgarire suplimentara si lipire cu pamant galben, care era apoi "modelat", creandu-se diferite modele cu dosul palmei ai degetele, fie prin "aliceala" sau "ariceala", ceea ce insemna incastrarea in pamantul de lipeala a unor bucati de caramida sau sticla, astazi fiind din ce in ce mai mult utilizata la tencuirea cu nisip si ciment a peretilor exteriori. Decorurile realizate in tencuiala sunt predominant geometrice, procedandu-se si la vopsirea in ulei a peretilor, cu care ocazie se realizeaza, pentru un plus de frumuseti, jocuri de culori pentru incadramentele de la ferestre si usi.

In ceea ce priveste suprastructura amplasata pe pereti, pentru podirea camerelor si realizarea sarpantei (plansee, grinzi, capriori) aceste elemente erau constituite din lemn de brad, in multe cazuri, mai ales pentru tavane, folosindu-se si stuful. Pentru invelirea locuintelor s-au folosit: paie, cocenii de porumb, betele de floarea soarelui, stuful (astazi se mai gasesc cateva case izolate care sunt inca invelite cu coceni, paie au stuf, materiale uzitate doar pentru invelirea soproanelor ai magaziiilor), placi de azbociment, carton asfaltat, tigla si tabla (aceste din urma cazuri fiind cele mai frecvente). De regula, acoperisurile erau realizate in patru ape, cu panta destul de accentuate pentru a putea prelua si evacua rapid cantitatile mari de precipitatii aduse de furtunile ce-si fac simtita aparenta destul de frecvent, mai ales in timpul verilor calde si umede.

Odata cu patrunderea noilor materiale de constructie se schimba tot mai pregnant aspectul exterior al locuintelor, legatura cu traditia facandu-se mai mult prin pastrarea planului initial cu nucleu in jurul caruia apar incaperi cu functii noi (tot mai frecvente sunt casele cu bucatarii si sali de baie, camere de zi separate, incalzite fie cu energie electrica, fie cu mici centrale pe carbune). Prisma si parmalucul de alta data sunt astazi inlocuite de verande si holuri asezate la coltul casei sau de-a lungul catorva incaperi. Tehnica noua a impus si folosirea pe scara tot mai larga a unor meserii specializati care au vehiculat o serie de elemente de tehnica a constructiei si arhitecturale de la o zona la alta determinand o oarecare uniformizare sau o raspandire pe arii largi a acelorasi modele.

Organizarea interiorului

Daca in ceea ce priveste bordeiul semilngropat nu poate fi vorba decat de o singura camera cu rol multifunctional, in cazul locuintelor de suprafata deosebim doua tipuri de locuinte, din punct de vedere al organizarii interiorului: locuinte bicelulare si locuinte pluricelulare.

Locuinta bicelulara, din ce in ce mai rar intalnita astazi (doar cateva cazuri depistate de noi la Vlad Tepes, Luica, Nana, Jegalia, Roseti, Mihai Viteazu, Plevna, Lupsanu, Valcelele, Dragos Voda s.a.) era bazata pe camera de locuit si tinda, cu vatra libera intr-un colt, baba oarba, langa peretele despartitor si paturi fixate pe pereti in unghi drept.

Locuinta pluricelulara a cunoscut si ea o evolutie in timp, astazi in satele judetului intalnind atat locuinte clasice cu trei camere (doua camere de locuit si tinda), cat si cu patru, cinci sau chiar sase camere, in functie directa de numarul de membri si posibilitatile financiare ale fiecarei familii. Fara sa intram in prea multe amanunte descriem schema clasica a unei case calarasene construite in perioada interbelica. Astfel, la fata, unde casa era inconjurata de o prispa mare cu parmaluc, se aflau doua camere de locuit, dintre care una era "camera curata", amplasata de o parte si de alta a unei sali, singura incapere care dispunea de usa exterioara pe unde se facea accesul din parmaluc. Al doilea sir de incaperi se aflau in spate si ele erau dispuse de o parte si de alta a tindei, care corespunde salii din fata.

Celelalte doua incaperi erau "odaita" (camera de locuit) si "celacul" (un fel de camara). In tinda se afla amplasata vatra casei, cu doua guri pentru alimentarea celor doua sobe oarbe din odaita si camera mare din fata. Vatra se prelungea cu un cos mare, singurul de altfel existent la un asemenea tip de locuinta. Astazi case de acest fel se gasesc tot mai rar, locul lor fiind luat de locuinte moderne, construite dupa modelul celor de la oras, care dispun de toate facilitatile, inclusiv de apa curenta si canalizare.

Referitor la mobilierul folosit in locuintele din satele judetului si in acest caz ne vom referi la cel clasic, pentru ca modernismul isi face simtita prezenta si in acest domeniu, in multe case din mediul rural fiind intalnite astazi aceleasi piese de mobilier ca la oras si provenind de la aceeasi sursa: magazinele de specialitate. Mobilierul vechi (intalnit si azi in cazul gospodariilor locuite doar de batrani) era simplu. Patul a evoluat de la forma initiala a celui din pamant batatorit, acoperit cu tesaturi din par de capra sau rogojini, pana la cel amenajat pe picioare de lemn unite prin scanduri, acoperite de o saltea umpluta cu paie de grau.

Masa, cea veche, joasa si de forma rotunda, cu trei picioare, sau cea mai inalta pe patru picioare, a fost nelipsita din tinda sau odaita caselor calarasene. Despre scaune spunem doar ca ele au evoluat paralel cu mesele utilizate, de la cele scunde, cu trei picioare, la "taburetele" cu patru picioare. Mai rar s-au folosit si scaunele scobite cu spatat. Polita sau firida, lada de zestre sau culmea de haine, au indeplinit in locuinta taraneasca traditionala aceleasi roluri pe care le au azi dulapurile de la bucatarii, sifonierele din camerele de dormit sau comodele, vitrinele si bibliotecile din camerele de zi.

Decorarea interiorului.

Odata ridicata casa, taranul roman s-a gandit totdeauna sa impodobeasca interiorul camerelor cu diferite textile realizate, in cadrul fiecarei gospodarii, de femei care mosteniseră acest mestesug din generatie in generatie. Intrucat despre tehnica confectionarii textilelor de interior vom vorbi intr-un alt subcapitol, ne limitam aici doar sa mentionam piesele folosite in decorarea camerelor din locuintele taranesti ale localitatilor ce intra astazi in componenta judetului Calarasi. Astfel, in multe cazuri, "odaia sau camera curata", amplasata totdeauna a "la fata" este o adevarata expozitie unde fiecare familie etaleaza o mare varietate de broderii si tesaturi, albul fetelor de masa alternand cu policromia pernelor, covoarelor, ramurilor, feloretelor, macatelor si scoartelor de pe pereti.

In general, dupa scopul pentru care au fost confectionate, textilele de interior utilizate in gospodariile taranesti din judet pot fi clasificate in trei categorii: tesaturi de uz casnic-gospodaresc; tesaturi cu caracter decorativ; tesaturi legate de anumite ocazii si ceremonii. In categoria tesaturilor de uz casnic-gospodaresc intra servetele sau stergarele de bucatarie, fetele de masa, perdelele, cearceafurile, macaturile sau cuverturile de pat, precum si "cioltanele" pentru cai folosite atat in scopul protejarii de frig, cat si ca "gateala" (atunci cand caii erau folositi

la anuntarea nuntilor, spre exemplu). Confectionate in casa, din canepa, in, bumbac, si mai rar din lana, aceasta categorie de tesaturi aveau un decor, in general simplu. Binecunoscuta a fost in aceasta zona o tesatura, care nu se mai utilizeaza in prezent - cerga din canepa folosita la invelitul paturilor.

In ceea ce priveste categoria tesaturilor cu caracter decorativ, acestea au fost considerate de taranul roman obiecte de valoare, trecute in foile de zestre si mostenite din generate in generatie. Pot fi amintite aici tesaturile destinate acoperirii mobilierului (foitele de pat, velintele, scoartele, fetele de perna, macaturile si ladarele) sau impodobirii peretilor (macatul de perete, ramul, felorete, covorul de perete, carpeta, perdelele si stergarele de perete).

Din categoria asternuturilor de pat, amintim foitele din in sau bumbac, lucrate in doua ite, reunite printr-o cheie "in puricel". Decorul consta in dungi sau carouri colorate, iar pe latura care era situata "la vedere" se atasa o dantela crosetata in colturi.

Considerata superioara foitelor de pat, velinta era tesuta "lana in lana" sau cu urzeala de bumbac si bateala din lana. Se folosesc culori vii, bine armonizate, iar decorul este constituit preponderent din dungi (Sohatu, Radovanu, Vlad Tepes). A fost raspandita si velinta "aleasa" la care printre dungi apar si motive geometrice. Este una din cele mai vechi tipuri de tesaturi din zona. Latimea foilor nu depaseste 80 cm (atata permite razboiul orizontal). Fondul este monocrom (negru, verde, bleumarin).

Macatul de pat are aceleasi caracteristici cu ale velintei, dar motivele decorative sunt independente, dispuse din loc in loc, incadrate fiind de un chenar cu margini dintate, uneori simplu, alteori cu o latime de 30 cm. In chenar apar motive vegetale sau zoomorfe care se repeta. Culoarea de fond a chenarului difera uneori de fondul campului central (ex.com. Sohatu - fam. Rusa Marin, tesatura datata 1933). O categorie aparte o constituie chilimul - un fel de macat lucrat intr-o tehnica aparte care per mite realizarea unor decoruri deosebite. Paleta coloristica este mai bogata si mai vie. Caracteristicile sunt dimensiunile man pe care le aveau aceste tesaturi (ex. Radovanu, depaseste 4 m).

Ladarul, folosit pentru acoperirea lazii de zestre, era realizat fie in tehnica chilimului, fie "ales". In comuna Radovanu se pastreaza o astfel de piesa, veche, tesuta din canepa cu lana.

Pernele lungi, denumite asa din cauza lungimii de pana la 1 - 1.20 m, erau tesute din lana, in patru ite, frumos decorate cu motive geometrice sau vegetale. Mai tarziu au patruns "pernele lungi" invelite cu panza alba din bumbac cu "alesaturi", mai recent folosindu-se panza industrială, decorata cu "broderie sparta" din fir alb, realizata cu acul. Pernele de pat obisnuite sunt mai mici si au tot un rol decorativ, invelite in panza alba tesuta din in, bumbac, cu "alesaturi". Uneori decorul este preluat de pe stergare, iar motivele sunt preponderent vegetale. Tesaturile destinate acoperirii si decorarii peretilor au fost des utilizate in zona si ele se pastreaza si astazi, cu toata ofensiva "carpetelor" orientale, plusate sau pictate direct pe panza. Ele se incadreaza in tehnica chilimului, cu decor ales cu spatza, cu mana sau cu vergea. Alte motive sunt realizate direct din navadeala.

Stilul decorului este preponderent geometric. Specific zonei este si motivul denumit "roata", constand intr-o succesiune de romburi diferit colorate, pe intreaga suprafata.

Ramul este cea mai cunoscuta tesatura de perete folosita in satele din zona Calarasi. Are un caracter decorativ deosebit, culorile utilizate fiind armonios imbinat. Pot avea dantela realizata cu crosete sau ciucuri impletiti. De dimensiuni mari, pentru a acoperi un intreg perete (de regula, cel de deasupra patului) ramurile se realizau din doua sau trei latimi de tesatura. Motivele decorative sunt geometrice, vegetale sau zoomorfe. Se mai pastreaza in

localitati ca Manastirea, Valea Popii, Vlad Tepes, Galdau. Feloreta se incadreaza in acelasi tip de tesatura cu "ramul", dar are dimensiuni mai mici (2-2,5m).

Stergarele pentru impodobirea peretilor s-au folosit si se folosesc si in prezent. Dimensiunile variaza intre 70 cm (ex. "puii de stergar" de la Sohatu) si 4 m (Mitreni, Chirnogi, Radovanu, Borcea). Sunt tesute in doua sau patru ite, din bumbac si borangic ("trupul" din bumbac, capetele din borangic) sau numai din borangic. Decorul este dispus la ambele capete, in dungii, la cele mai vechi, sau cu motive geometrice, avimorfe si vegetale, la cele mai recent confectionate. Pot avea franjuri si ciucuri sau dantele si ca sistem de aranjare pe perete, cele mai vechi erau atarnate de un cui la mijloc, iar la capete cadea liber formand falduri. Altele au fost aranjate la icoana (stergare de icoana), cu busuioc sau in dreptul patului. Odata cu asezarea de-a lungul peretilor, deasupra usii sau a ferestrei (stergar de fereastră) au fost fixate si capetele, stergarele marindu-si dimensiunile. Impresioneaza sobrietatea si stilizarea unor stergare vechi, ca cele gasite la Radovanu si Mitreni, realizate "in sabace" (dungulite subtiri colorate in tente de galben sau bej, brodate cu acul pe "fire trase" sau alese in razboi).

Perdelele pentru ferestre sunt lucrate pe panza alba, decorate cu acul de cusut sau broderie "sparta" (cu fir alb) si cu colti decupati in panza si brodati. In trecut s-a tesut si "panza pentru perdele" (Sohatu) in 4 ite, subtire, alba, cu dungulite discrete, descriind carouri (in tente de albastrui sau bej).

Binecunoscute in zona, tesaturile ocazionale sunt legate de ceremonialul nuntii, botezului si inmormantari. Cel mai frecvent utilizate sunt stergarele lucrate in aceleasi tehnici, dar cu un decor mai bogat, in cazul celor "de nunta", sau mai redus si mai sobru la cele "de moarte". Mai numeroase sunt cele de nunta, care se ofera nuntasilor (obiceiul pastrandu-se si astazi) numai ca stergarele traditionale sunt inlocuite cu prosoapele industriale.

Constructiile anexe

Caracterul preponderent agropastoral al localitatilor ce intra astazi in componenta judetului Calarasi si-a pus amprenta asupra constructiilor anexe existente in gospodaria taraneasca din zona. Bunastarea economica a taranilor din judet, evidenta mai ales dupa aplicarea reformelor agrare din 1864 si 1921, a determinat ca asanumitele "acareturi" sa aiba o importanta cu totul aparte, aici intalnindu-se atat magazii pentru pastrarea cerealelor, construite din scandura de brad, patulele din nuiele sau porumbare, cat si cosare, saivane de oi, cotete pentru porci si cotinete pentru pasari, toate aceste constructii ocupand un loc bine delimitat in cadrul gospodariei taranesti, de regula fiind amplasate pe una sau doua din laturile ograzii la o distanta suficienta de locuinta pentru evitarea eventualelor mirosuri mai putin placute. Astazi se constata o concentrare accentuata a constructiilor anexe, din dorinta de a asigura atat o mai buna utilizare a terenului din incinta gospodariei astfel disponibilizat cat si un acces casa-acareturi cat mai satisfacator. Tot datorita unor nevoi similare, locul vechii "cuini cu cuptor", ce ocupa o pozitie distincta in gospodaria taraneasca, este luata astazi tot mai mult de bucatarii moderne dotate cu masa de gatit cu gaze sau electrica.

Comuna ROSETI

[Tanasescu Anca]

Este asezata pe soseaua Bucuresti-Constanta, la nord de bratul Borcea si la 10 km de Calarasi. Pe vremuri i se spunea Cioroiu deoarece primii locuitori au fost o asezare de rromi nomazi. Pamanturile erau ale unui mosier care s-a ingrijit de dezvoltarea locuitorilor care munceau pe mosia lui. La inceput au fost 3-400 de familii sarace, dar dupa colectivizare au luat fiinta C.A.P.-uri si I.A.S.-uri in care atat femeile cat si barbatii au mers sa munceasca dezvoltandu-si gospodariile si infrumusetand satul. Cativa ani mai tarziu, 3 sate mai mici: O-laru, Bratianu si Radu Negru s-au desfiintat. Localnicii s-au alaturat celor din Roseti, construind case frumoase. S-au plantat multi copaci in tot satul, oamenii au inceput sa se ocupe de gradinarit, atat in curti cat si la strada. Ei cultivau pomi fructiferi, legume, flori etc. Dupa moartea mosierului, satul a capatat numele de Roseti, iar in anul 1981 i s-a dat titlu de comuna. Comuna era in floritoare, cu oameni harnici si gospodari. S-a introdus curentul pe ulitele comunei si in case, s-a introdus apa potabila pe strazi, s-au construit 3 biserici, comuna avand acum peste 800 locuitori. Au aparut primele magazine: librari de carti si rechizite, magazine alimentare, cofetarii, o casa de cultura, o scoala si un parc pentru tineret. Pe sosea, de-o parte si de alta, localnicii faceau gradinite cu flori in fata curtilor. Soseaua s-a asfaltat, iar dupa revolutie au aparut primele vile care au marit frumusetea comunei.

Primavara, cand infloresc salcamii si florile, ti-e mai mare dragul sa mergi pe strazile comunei.

Orasul OLTENITA

[Tanasescu Anca]

Orasul Oltenita este asezat in lunca Dunari, in aval de confluenta Dunarii cu raul Arges. Localitatea apartine din punct de vedere administrativ de judetul Calarasi, fiind a doua localitate ca numar de locuitori.

Pamanturile din zona Oltenitei au fost, in anul 1742, proprietatea postelnicului Constantin Alexeanu. De la el, cumpara printul Dimitrie Ghica. In 1852, o delegatie de cateva sate (Ulmeni, Chiselet, Chirnogi) se adreseaza printului Ghica, rugandu-l pe acesta sa le aprobe infiintarea unui oras slobod de dari. Acesta se invoi, si le da o parte din mosia sa.

Oltenita se infiinteaza la 23 aprilie 1853, avand peste 750 locuitori. Dupa construirea puterii locale s-au dat denumiri strazilor, in numar de 3 pe acea vreme. La scurt timp s-au infiintat alte 9 strazi.

Oltenita a fost mentionata ca fiind a domnitorului Alexandru Ghica. In biserica Sf. Nicolae din Oltenita s-a ridicat o cruce din marmura (la 28 iulie 1872) pe care sunt scrise conditiile si actul de nastere al orasului, o copie a actului aflandu-se si la muzeul local.

Din 1853 pana in 1960 cresterea populatiei a fost progresiva, ajungand in jur a 13-14000 locuitori. Din 1960 pana in 2000 populatia creste, ajungand la 32000 locuitori.

Functia de baza a localitatii a fost cea de port la Dunare, la care s-a adaugat in timp si cea industriala (constructii si reparatii de motonave, vase fluviale, remorchere si slepuri), fabrica de mobila, prefabricate pentru constructii, industrie alimentara si usoara.

„Oltenita este un oras prosper.”

Calarasi in Europa

Sfarsit